

D O E P A K

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) Doe PAK Du PAK
Nr. 243a

houten been [1]

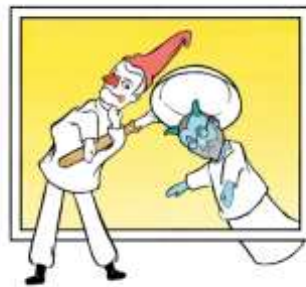
poes [5]

ridders [4]

paardje [7]

koekenan [2]

spekkoek [6]

wandelstok [3]

Letters: woordspel

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum: woordspel met afbeeldingen van poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken. Zet de rode letters in de juiste volgorde (1 t/m 7). Toon in het Poppenspe(e)lmuseum de oplossing en ontvang een presentje. Een uitleg van de plaatjes kun je vinden op bijlage nr. I. Extra bijlagen: nrs. II (poppenspeltechniek), III (kleurplaat), IV (zoekplaatje) en V (Semar). Veel plezier en applaus!

Het juiste woord: . . . . .

Oorspronkelijke uitgave: leporello. Inspiratiebron: educatieve prenten- en tekstenreeks Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren. Een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard. Illustraties: Elsje Zwart (2015). Hyperlinks: klik op de vet gezette woorden.

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruiemelkrant en -krabbel! Een dupák (spreek uit: dɔpɔk) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.

Uitleg illustraties bij het woordspel: bijlage I bij Doepak nr. 243a

Veel van de afgebeelde figuren hebben het gezicht van de brildragende en grijs bebaarde Otto van der Mieden: directeur-conservator van het Poppenspe(e)lmuseum. Oorspronkelijke uitgave: Ieporello. Inspiratiebron: educatieve prenten- en tekstenreeks **Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren. Een handvol (volks)poppen theaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard**. Illustraties: Elsje Zwart (2015). Extra informatie, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf>. Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf>. Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden. Engelstalige versie, zie <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243d.pdf>.

Letter 1

Kijkkastman met houten been, een mansbakje en een centjes gevend kind als toeschouwer. Rarekiek, China.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel20.html>.

Letter 2

Vitéz László met een koekenpan en een duivel. Handpoppenspel, Hongarije.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel6.html>.

Letter 3

Zwarte hoed dragende en gebochelde Karagöz met een wandelstok en zijn vriend Hacivat met een zwaaiende knuppel. Schimmenspel, Turkije.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel11.html>.

Letter 4

Twee gevallen ridders en Orlando Furioso (Rinaldo) met zwaard en harnas. Op het schild van Orlando een afbeelding van het heraldisch wapen van de familie Van der Mieden. De schoenen van Rinaldo (voetpoppen) hebben de gedaante van een griezel (links) en een paljas. Stangpoppenspel, Italië/Sicilië.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel19.html>.

Letter 5

Een poes en een zwarte hoed dragende Polichinelle met een knuppel. Handpoppenspel, Frankrijk/Parijs.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel5.html>.

Letter 6

Raden Mas Otto. Spekkoek-etende en windende Semar. De nar draagt een gebatikte sarong (wikkelrok) met daarop een afbeelding van het familiewapen van Van der Mieden. Wayang kulit, Indonesië/Java.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel12.html>.

Letter 7

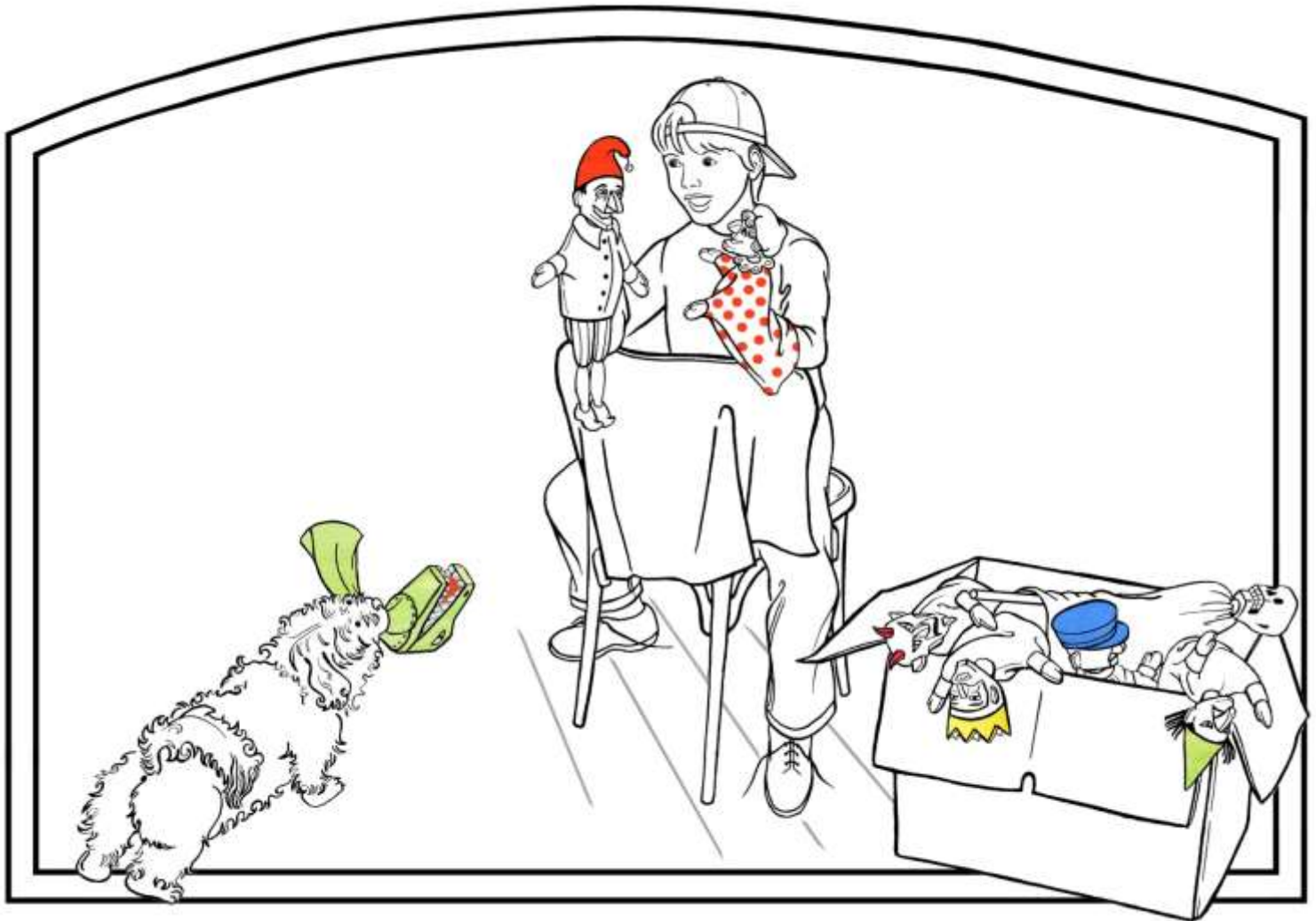
Marionettenpaardje met Gašparko. Clownsfiguur, stangpoppenspel, Slowakije.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel8.html>.

Woord

Een pop die op de hand wordt bespeeld.
Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel2.html>.

Illustratie bij het woord- en zoekspel: bijlage II bij Doepak nr. 243a
De handpop

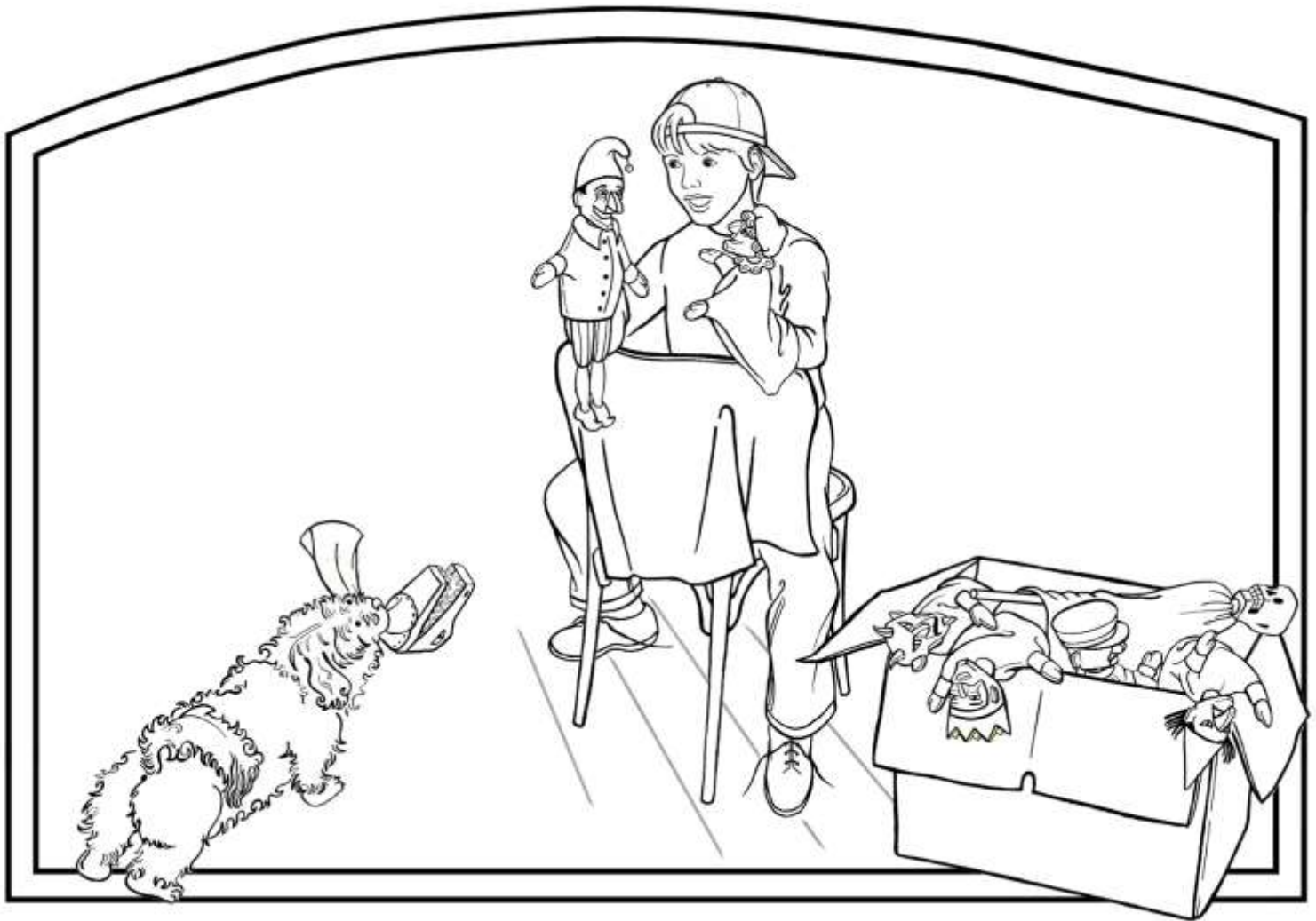
Poppenspeltechniek

Een **handpoppenspeler** gebruikt zijn vingers om de pop te laten bewegen. In de hals van de kop zit een gat. Daar steekt de speler zijn wijsvinger in. De duim gaat in het ene mouwtje, de pink – soms vergezeld van ringen middelvinger – gaat in het andere. Aan de mouwtjes zitten vaak handjes. Soms bungelen er beentjes onder aan het jasje. De handpop heeft onder de kleertjes geen lijf. De knuist van de speler geeft de nodige vulling.

Illustratie: **Elsje Zwart** (2010). Concept: Otto van der Mieden (2015). Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden.
Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf>.

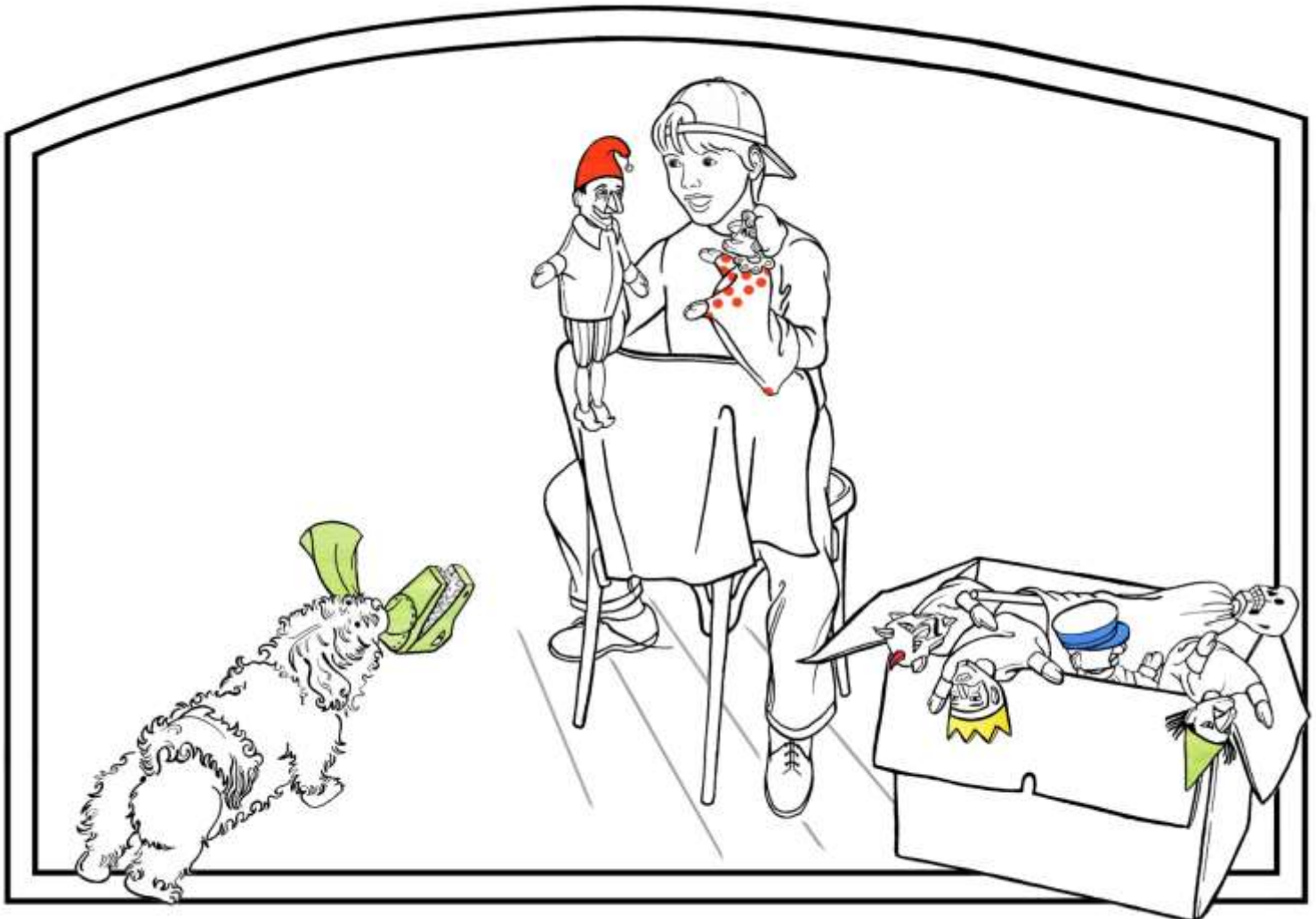

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum
Kleurplaat: bijlage III bij Doepak nr. 243a

Handpoppenspel. Illustratie: **Elsje Zwart** (2010). Concept: **Otto van der Mieden** (2015). Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden. Poppenkast-
figuren: de **krokodil**, **Jan Klaassen**, **Katrijn**, de **duivel**, de **koning**, de **agent** en de **heks** zijn handpoppen. De **Dood van Pierlala** is een
stokpop. Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf>.

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum
 Zoekplaatje, ontdek de negen verschillen: bijlage IV bij Doepak nr. 243a

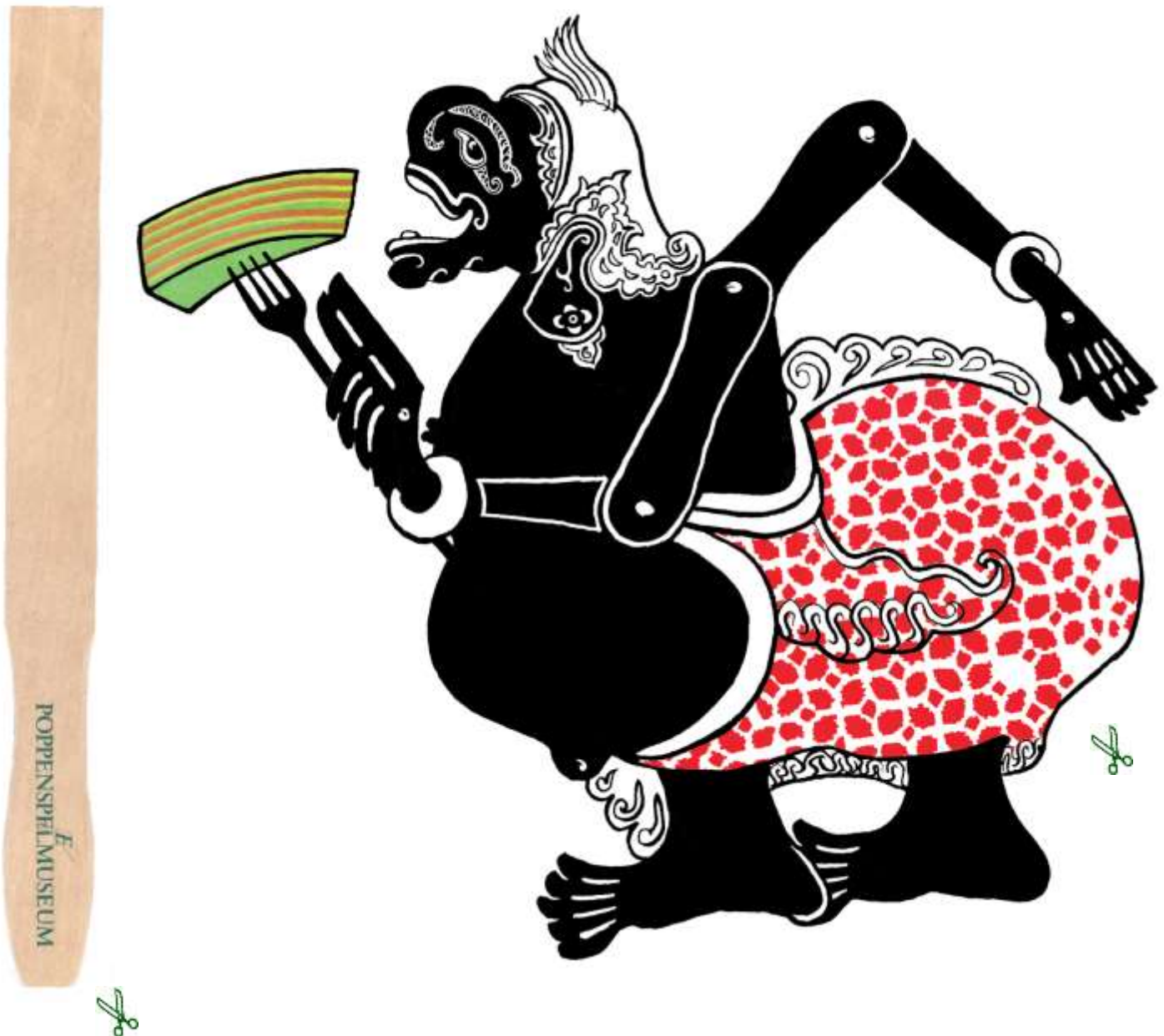
1	2	3 .....
4	5	6 .....
7	8	9 .....

Toon in het Poppenspe(e)lmuseum de juiste oplossingen en ontvang een presentje. De originele afbeelding kun je vinden op bijlage II. Zie ook op <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/spel2.html>.
 Veel zoekplezier en applaus!

Handpoppenspel. Illustratie: **Elsje Zwart** (2010). Concept: Otto van der Mieden (2015). Ontdek de verschillen bij de krokodil, Jan Klaassen, Katrijn, de duivel, de koning, de agent, de doos met poppen en het jongetje. Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden. Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf>.

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum
Semar op een stokje, een Indonesische schim en stokpop uit Java: bijlage V bij Doepak nr. 243a

Plak het speelstokje en Semar op een stevig stukje karton. Knip of snij ze uit. Bevestig de dikke clown door middel van lijm of een splitpen aan het speelhoutje. Span een wit doek. Zorg voor een lichtbron. 'Selamat malam!' (spreek uit: slammat malam, 'goedenavond'), zegt de **spekkoek**-etende **Semar**. Veel knutsel- en speelplezier. **Applaus**.

Wil je meer te weten komen over het **wayangspel** en internationale (volks)poppenkastfiguren en -technieken? Raadpleeg het **poppentheater-abc** op [www.poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl](http://www.poppenspe(l)museumbibliotheek.nl). In onze museumwinkel vind je gezelschapsspelen op poppentheatergebied en documentatie die uitnodigt tot de activiteit Zelf eens proberen? Zie ook: **Een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard**, een educatieve prenten- en tekstenreeks en de lesbrief **Wayang en Indonesië**. Illustratie: **Elsje Zwart** (2015). Tekst en realisatie: Otto van der Mieden. Dit document op internet, zie: [http://www.poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf](http://www.poppenspe(l)museumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf). Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden.

Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 56 02 39 Fax: +31(0)578 - 56 06 21 Info.: +31(0)578 - 63 13 29
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 [www.poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl](http://www.poppenspe(l)museumbibliotheek.nl) [info@poppenspe\(l\)museum.nl](mailto:info@poppenspe(l)museum.nl)
[www.poppenspe\(l\)museum.nl](http://www.poppenspe(l)museum.nl) www.poppenspel.info [www.poppenspe\(l\)museum.nl/onderwijs](http://www.poppenspe(l)museum.nl/onderwijs)